
4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. СУДОУСТРІЙ. ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

DOI:10.35774/app2025.04.114
УДК 343.72:004

Людмила Будник,

кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри безпеки та правоохоронної
діяльності Західноукраїнського
національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1393-9354>

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

У статті досліджено сучасні тенденції впровадження цифрових технологій у сферу протидії економічним правопорушенням в Україні. Розкрито роль інструментів Big Data, штучного інтелекту, блокчейну, електронних реєстрів та систем фінансового моніторингу у виявленні й розслідуванні злочинів економічного характеру. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регулюють використання інформаційних технологій у діяльності правоохоронних органів, зокрема щодо електронних доказів, захисту інформації та забезпечення їх допустимості у кримінальному провадженні. Особливу увагу приділено розвитку цифрової криміналістики, яка забезпечує фіксацію, збереження та аналіз електронних даних із дотриманням принципів законності й доказовості. Визначено перспективи запровадження систем електронного кримінального провадження, штучного інтелекту та блокчейн-технологій у практику розслідувань. Наголошено, що подальша цифровізація правоохоронної діяльності має здійснюватися на засадах прозорості, правової визначеності та міжнародного співробітництва, що сприятиме підвищенню ефективності боротьби з економічною злочинністю та зміцненню економічної безпеки держави. У дослідженні використано методи аналізу, синтезу та узагальнення для вивчення сучасного стану цифрових технологій у сфері протидії економічним правопорушенням. Також застосовано порівняльно-правовий та системний підходи для визначення ефективності впровадження інноваційних цифрових інструментів у практику правоохоронних органів.

Ключові слова: цифрові технології, економічні правопорушення, електронні докази, цифрова криміналістика, штучний інтелект, блокчейн, фінансовий моніторинг.

Budnyk L.

Prospects of using digital technologies in the field of combating economic crime

The article examines the current trends and prospects of implementing digital technologies in the field of combating economic offenses in Ukraine. The relevance of the research is determined by the rapid digital transformation of society and the growing complexity of economic crimes, which increasingly acquire transnational and high-tech characteristics. It is emphasized that the effective counteraction to such offenses requires innovative approaches based on the use of modern information technologies. The purpose of the study is to analyze the legal framework, current state, and practical application of digital tools-such as Big Data analytics, artificial intelligence, blockchain systems, and electronic registers-in the activities of Ukrainian law enforcement and financial monitoring institutions. Particular attention is paid to the legal regulation of electronic evidence, information security, and data protection in criminal proceedings. The research highlights the importance of digital forensics as a specialized area ensuring the detection, preservation, and analysis of electronic data while maintaining procedural integrity and evidential value. The results of the study demonstrate that the integration of digital technologies significantly increases the efficiency of investigating economic offenses by automating data processing, improving analytical accuracy, and reducing human error. Prospective directions include the implementation of electronic criminal case management systems, the use of artificial intelligence for predictive financial analytics, and the application of blockchain to enhance transparency of financial operations. The author concludes that the digitalization of law enforcement and justice processes should be grounded in the principles of legality, transparency, and international cooperation. The effective combination of legal mechanisms and technological innovation will contribute to the creation of a modern model of economic crime prevention that meets European standards and strengthens Ukraine's economic security. The research employs methods of analysis, synthesis, and generalization to examine the current state of digital technologies in combating economic offenses. A comparative-legal and systematic approach is also applied to assess the effectiveness of implementing innovative digital tools in law enforcement practice.

Keywords: digital technologies, economic offenses, electronic evidence, digital forensics, artificial intelligence, blockchain, financial monitoring, economic security.

Постановка проблеми. Розвиток інформаційних технологій, глобалізація фінансових ринків та поширення електронних платіжних систем з одного боку створюють нові можливості для ефективного управління економічними процесами, а з іншого - породжують нові ризики і форми злочинної діяльності. Економічні правопорушення дедалі частіше набувають складного, транснаціонального та високотехнологічного характеру, що потребує від правоохоронних органів принципово нових підходів до їх виявлення, розслідування та попередження. У зв'язку з цим особливого значення набуває впровадження цифрових технологій у сферу протидії економічним злочинам. Системи аналітики великих даних (Big Data), штучний інтелект, блокчейн, електронні реєстри та інші інноваційні інструменти поступово стають невід'ємною складовою діяльності органів фінансового моніторингу, Бюро економічної безпеки, податкових і банківських установ. Їх застосування дозволяє оперативно виявляти підозрілі фінансові операції, відстежувати рух капіталів, аналізувати транзакції та виявляти корупційні схеми.

Разом із тим, ефективне впровадження таких технологій вимагає належного правового регулювання, технічного забезпечення та підготовки фахівців, здатних працювати з цифровими доказами та складними інформаційними системами. Важливим є також дотримання принципів законності, захисту персональних даних та інформаційної безпеки.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення ролі сучасних цифрових технологій у боротьбі з економічною злочинністю, аналізу стану їх впровадження в Україні та визначення основних тенденцій і перспектив розвитку у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових напрацювань свідчить, що в останні роки все більше уваги приділяється проблематиці застосування цифрових технологій у сфері протидії економічним правопорушенням. Зокрема, Калюжний Д., Гора І. В., Колесник В. А., Попович І. І., Ціжма Ю. І., Лишак О. А., Уткіна М., Калайда Ю. та інші науковці розглядали можливості використання сучасних цифрових інструментів, як ефективних засобів у боротьбі з правопорушеннями, в тому числі економічними.

Мета статті. Метою статті є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку цифрових технологій у сфері протидії економічним правопорушенням, аналіз їх практичного застосування у діяльності правоохоронних органів України, а також визначення ключових напрямів удосконалення нормативно-правового та організаційного забезпечення цифровізації процесів розслідування економічних злочинів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові технології в юридичній практиці визначаються як сукупність методів, засобів і процесів, що забезпечують збирання, зберігання, обробку та передавання інформації для досягнення певних правових цілей. У кримінальному провадженні їх роль полягає у підвищенні якості доказової бази, автоматизації процесів аналізу фінансових документів та створенні єдиних баз даних про суб'єктів правопорушень. Згідно зі статтею 84 Кримінального процесуального кодексу України, доказами є фактичні дані, отримані у передбаченому законом порядку [1]. Саме цифрові технології дедалі частіше стають інструментом отримання таких даних – через електронні документи, цифрові сліди, комп'ютерні файли чи записи в електронних реєстрах. Таким чином, цифрові докази стають невід'ємною частиною розслідування економічних правопорушень, де більшість операцій здійснюється саме в електронному середовищі.

Варто відзначити, що українське законодавство поступово адаптується до вимог цифрової доби, формуючи комплексну правову базу, спрямовану на регулювання використання інформаційних технологій у правовій та правоохоронній діяльності. Зокрема, закони України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [2], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [3], «Про Національну програму інформатизації» [4] визначають правові підстави використання електронних документів і засобів криптографічного захисту у правовій сфері. Це створює нормативну основу для впровадження ІТ у слідчу діяльність. У сукупності вони забезпечують перехід до нової моделі кримінального процесу - моделі, заснованої на цифрових доказах, автоматизованому обміні інформацією та технологічній прозорості правозастосування.

Використання цифрових інструментів дозволяє значно підвищити якість слідчої роботи, скоротити час на опрацювання інформації та мінімізувати ризики людського фактору під час аналітичних процедур. У сфері протидії економічній злочинності активно впроваджуються автоматизовані системи моніторингу фінансових операцій, які функціонують на основі алгоритмів виявлення аномальних або підозрілих транзакцій. Такі системи дозволяють своєчасно виявляти операції, що можуть свідчити про схеми відмивання доходів, фінансування тероризму, ухилення від сплати податків чи незаконного переміщення капіталів за межі держави.

Особливу роль у цьому процесі відіграє система фінансового моніторингу, яка діє в Україні відповідно до Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» [5]. У її межах здійснюється автоматизований збір і аналіз інформації від банківських установ, небанківських фінансових організацій, нотаріусів, бірж та інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Такі дані передаються до Державної служби фінансового моніторингу України, де з використанням спеціалізованого програмного забезпечення проводиться подальша аналітична обробка з метою виявлення підозрілих операцій та передання матеріалів відповідним правоохоронним органам – Бюро економічної безпеки, Національній поліції, Службі безпеки України тощо.

Загалом практика свідчить, що впровадження інформаційних технологій у слідчу діяльність кардинально змінює підходи до розслідування економічних правопорушень. Від традиційного аналізу паперових документів і ручної перевірки фінансових звітів правоохоронці переходять до цифрової аналітики, що базується на використанні великих даних, автоматизованих алгоритмів і візуалізації фінансових потоків. Це не лише підвищує результативність слідчих дій, а й створює передумови для більш системного, доказового та технологічно обґрунтованого підходу до боротьби з економічною злочинністю.

Особливе значення в сучасних умовах набуває цифрова криміналістика (digital forensics), яка є спеціалізованим напрямом криміналістики, спрямованим на виявлення, фіксацію, збереження, аналіз і представлення цифрових доказів у межах кримінального провадження [6]. У справах про економічні правопорушення більшість доказової інформації існує в електронній формі – у вигляді бухгалтерських баз даних, банківських виписок, електронних платіжних документів, корпоративного листування, контрактів у форматі PDF чи сканованих зображень, записів у внутрішніх облікових системах компаній або у хмарних сховищах. Тому саме цифрова криміналістика забезпечує можливість достовірного відтворення та аналізу таких даних із дотриманням вимог кримінально-процесуального законодавства щодо допустимості доказів.

Процес комп'ютерно-технічної експертизи передбачає кілька ключових етапів: вилучення електронних носіїв інформації, створення їхніх форензичних копій із використанням спеціального програмного забезпечення, аналіз структури файлів та метаданих, відновлення видалених або зашифрованих даних, виявлення фактів несанкціонованого втручання у бази даних, а також документування всіх дій експерта для забезпечення належної доказової сили результатів [7]. В Україні такі дії регламентуються положення-

ми Кримінального процесуального кодексу та нормативними актами Міністерства юстиції, що визначають порядок проведення судових експертиз у сфері інформаційних технологій. У практиці розслідування економічних злочинів найчастіше проводяться комп'ютерно-технічна експертиза, економічна експертиза електронних даних, а також експертиза засобів електронного документообігу. Їх результати допомагають встановити факт створення або зміни документів, визначити коло осіб, які мали доступ до відповідних файлів, ідентифікувати використані облікові записи чи електронні підписи. Важливим аспектом є забезпечення автентичності електронних доказів - тобто підтвердження того, що отримана інформація не зазнала змін із моменту її вилучення. Для цього застосовуються методи хешування, цифрового підпису та контрольні суми, які дозволяють відтворити електронний об'єкт у незмінному вигляді в суді.

Значну роль у цій сфері відіграють спеціалізовані програмно-технічні комплекси, такі як EnCase, FTK, X-Ways Forensics, Autopsy тощо, які дають змогу проводити комплексний аналіз комп'ютерних систем, відновлювати вилучені файли, відстежувати мережеву активність, історію браузерів, електронні листи та інші цифрові сліди [8]. У контексті економічних правопорушень ці інструменти допомагають викривати факти маніпулювання бухгалтерськими записами, підроблення фінансових звітів, несанкціонованого доступу до банківських систем або незаконного виведення коштів.

Слід зазначити, що цифрова криміналістика охоплює не лише аналіз комп'ютерів, а й мобільну та мережеву криміналістику, які передбачають дослідження смартфонів, планшетів, серверів, корпоративних мереж і хмарних сховищ. Завдяки цьому слідчі отримують можливість відтворювати комунікаційні зв'язки між учасниками злочинних схем, відстежувати електронне листування, геолокаційні дані, історію транзакцій або лог-файли із систем управління бухгалтерським обліком [9].

Особливої актуальності набуває питання збереження «ланцюга зберігання доказів» (chain of custody), що означає документування кожного етапу роботи з цифровими носіями – від моменту їх вилучення до подання в суді. Недотримання цього принципу може стати підставою для визнання електронних доказів недопустимими. Тому в Україні поступово впроваджуються стандарти цифрової криміналістики, узгоджені з міжнародними підходами, зокрема методологією NIST (США) та рекомендаціями Європейської мережі судових науковців (ENFSI).

Таким чином, цифрова криміналістика є невід'ємним елементом сучасного механізму розслідування економічних правопорушень. Її застосування забезпечує точність, об'єктивність та достовірність доказової бази, дозволяє мінімізувати ризики фальсифікації даних і підвищує якість аналітичної діяльності слідчих органів. У перспективі подальший розвиток цього напрямку в Україні має відбуватися через удосконалення нормативної бази, підготовку спеціалістів та впровадження інноваційних ІТ-рішень у криміналістичну практику.

Одним із ключових напрямів розвитку є впровадження системи електронного кримінального провадження (e-Case Management), що дозволяє автоматизувати документообіг між слідчими, прокурорами та судами. Така система не лише скорочує час на процесуальні дії, а й забезпечує фіксацію кожного етапу розслідування, що сприяє підвищенню прозорості та зменшенню ризиків зловживань [10]. Подібні практики вже ефективно функціонують у країнах ЄС, зокрема в Естонії, де електронне правосуддя стало основою взаємодії громадян і держави у сфері кримінальної юстиції.

Не менш важливою перспективою є інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у процеси кримінального аналізу. Системи на основі машинного навчання здатні аналізувати великі обсяги фінансових даних, виявляти закономірності та прогнозувати ймовірність здійснення злочинів певного типу. Використання таких інструментів дає можливість швидше виявляти складні економічні схеми, оптимізувати ресурси слідчих органів і концентрувати зусилля на найбільш ризикових напрямках [11]. Однак впровадження технологій ШІ вимагає створення чіткої нормативно-правової бази, яка б регулювала питання відповідальності за прийняття рішень на основі алгоритмів та гарантувала недопущення автоматизованої упередженості.

Важливою тенденцією є також розвиток технологій блокчейн як інструменту забезпечення прозорості фінансових операцій. Використання розподілених реєстрів дозволяє унеможливити фальсифікацію бухгалтерських записів або подвійне проведення транзакцій, що має особливе значення для запобігання корупції, ухиленню від сплати податків та незаконному переказу коштів [12]. Застосування блокчейн-рішень може стати підґрунтям для створення «цифрового аудиту» державних фінансів і контролю за рухом бюджетних коштів у режимі реального часу.

Отже, перспективи розвитку цифрових технологій у сфері протидії економічним злочинам тісно пов'язані з комплексною цифровізацією системи правосуддя, удосконаленням нормативної бази та розширенням міжнародної співпраці. Ефективне використання ІТ у правоохоронній практиці має стати скла-

довою державної стратегії економічної безпеки, адже лише технологічно розвинена держава здатна забезпечити належний рівень фінансової прозорості, запобігати корупції та зміцнювати довіру суспільства до правової системи.

Висновки. Використання цифрових технологій у розслідуванні економічних правопорушень є не просто інноваційним інструментом, а необхідною умовою ефективного функціонування сучасної системи правосуддя. Цифрові рішення забезпечують оперативність дій, об'єктивність доказової бази та можливість аналізу великих обсягів даних, що особливо важливо у складних справах, пов'язаних із фінансовими махінаціями, ухиленням від сплати податків або відмиванням коштів.

Правове регулювання цієї сфери в Україні поступово вдосконалюється, однак потребує подальшої гармонізації з міжнародними стандартами. Ключовими завданнями на найближчу перспективу є формування чіткої нормативної бази для використання електронних доказів, запровадження стандартів цифрової криміналістики, захист персональних даних та впровадження технологій штучного інтелекту у межах процесуальних гарантій.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Від 13.04.2012. №4651-17 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
2. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги. Закон України від 05.10.2027. №2155-19 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
3. «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах». Закон України від 05.07.1994р. №80/94BP URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Про Національну програму інформатизації. Закон України від 01.12.2022 № 2807-20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#n191>.
5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Закон України від 06.12.2019 №361-20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
6. Гора І.В., Колесник В.А., Попович І.І. Цифрова криміналістика в забезпеченні діяльності з протидії злочинності. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 85: частина 4. С.63-70. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.9>.
7. Ціжма Ю.І., Лишак О.А., Ціжма О.А. Діджиталізація як сучасна рушійна сила вдосконалення судово-експертної діяльності. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. / КНДІ судових експертиз; редкол.: О.Г. Рувін та ін. Київ: Вид. Ліра-К, 2023. Вип. 68. С. 40–47.
8. Angelos Stavrakis(2024) Statistical Comparison of Digital Forensics Tools and Image Forgery Detection Analyzation URL: file:///C:/Users/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Downloads/Script_Stavrakis_Overall.pdf.
9. Мамедов Г. Цифрова криміналістика. Як це допомогло зібрати докази злочинів у Бучі? URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-v-ukrajini-yak-cifrova-kriminalistika-vikrivaye-zlochini-rf-v-ukrajini-novini-ukrajini-50248411.html>.
10. Білецький А., Цапок М. Правові аспекти введення електронної системи управління кримінальними провадженнями (e-Case Management System) у кримінальний процес щодо корупційних правопорушень : [policy paper]; наук. ред. О. Нестеренко ; Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції НаУКМА. Київ : РЕД ЗЕТ, 2020. 15 с.
11. Будник Л. А., Будник В. І. Використання штучного інтелекту у протидії економічним правопорушенням Матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід» Тернопіль, ЗУНУ, 19-20 квітня 2024 року.
12. Калайда Ю. Можливість блок-чейн-технологій у розслідуванні кримінальних правопорушень, вчинених у кіберпросторі. Інформація і право. 2021. № 4 (39). С. 170–178.

References

1. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]* (2012, April 13). No. 4651-17. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].
2. *Zakon Ukrainy «Pro elektronny identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy» [Law of Ukraine «On Electronic Identification and Trust Services»]*. (2017, October 5), 2155-19. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> [in Ukrainian].

3. *Zakon Ukrainy «Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh»* [Law of Ukraine «On Information Protection in Information and Telecommunication Systems»]. (1994, July 5). No. 80/94-VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
4. *Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii»* [Law of Ukraine «On the National Informatization Program»]. (2022, December 1), 2807-20. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#n191> [in Ukrainian].
5. *Zakon Ukrainy «Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom»* [Law of Ukraine «On Prevention and Counteraction to Legalization (Laundering) of Proceeds of Crime»] (2019, December 6), 361-20. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> [in Ukrainian].
6. Hora, I. V., Kolesnyk, V. A., & Popovych, I. I. (2024). Tsyfrova kryminalistyka v zabezpechenni diialnosti z protydyi zlochynnosti [Digital forensics in supporting crime prevention activities]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya Pravo - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. 2024. Series LAW*, 85(4), 63–70. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.9> [in Ukrainian].
7. Tsizhma, Yu. I., Lyshak, O. A. & Tsizhma, O. A. (2023). Didzhytalizatsiia yak suchasna rushiina syla vdoshkonalennia sudovo-ekspertnoi diialnosti [Digitalization as a modern driving force for improving forensic activity]. *Kryminalistyka i sudova ekspertyza: Mizhvidomchyi naukovy-metodychnyi zbirnyk - Criminalistics and forensic science: interdepartmental scientific and methodological collection*, 68, 40–47. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K [in Ukrainian].
8. Stavarakis, A. (2024). *Statistical Comparison of Digital Forensics Tools and Image Forgery Detection Analyzation*. Retrieved from file:///C:/Users/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Downloads/Script_Stavarakis_Overall.pdf [in English].
9. Mamedov, H. (2022). *Tsyfrova kryminalistyka. Yak tse dopomohlo zibraty dokazy zlochyniv u Buchi?* [Digital forensics: How it helped collect evidence of crimes in Bucha?]. Retrieved from <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-v-ukrajini-yak-cifrova-kryminalistyka-vikrivaye-zlochyni-rf-v-ukrajini-novini-ukrajini-50248411.html> [in Ukrainian].
10. Biletskyi, A. & Tsapok, M. (2020). *Pravovi aspekty vvedennia elektronnoi systemy upravlinnia kryminalnymy provadzhenniamy (e-Case Management System) u kryminalnyi protses shchodo koruptsiinykh pravoporushen* [Legal aspects of introducing the e-Case Management System in criminal proceedings on corruption offenses]. O. Nesterenko (Ed.). Kyiv: Red Zet. [in Ukrainian].
11. Budnyk, L. A., & Budnyk, V. I. (2024). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u protydyi ekonomichnym pravoporushenniam [Use of artificial intelligence in combating economic offenses]. In *Materialy VIII mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Ukraina v umovakh reformuvannia pravovoi systemy: suchasni realii ta mizhnarodnyi dosvid» (Ternopil, ZUNU, April 19–20, 2024)* [in Ukrainian].
12. Kalaida, Yu. (2021). Mozhlyvist blokchein-tekhonohii u rozsliduvanni kryminalnykh pravoporushen, vchynenykh u kiberprostorii [Possibilities of blockchain technologies in investigating criminal offenses committed in cyberspace]. *Informatsiia i Pravo - Information and Law*, 4(39), 170–178 [in Ukrainian] cyberspace]. *Informatsiia i Pravo - Information and Law*, 4(39), 170–178 [in Ukrainian].

Стаття надійшла 29.10.2025

Стаття прийнята до друку 02.12.2025